

Nettounderskottet i handelsbalansen fortsätter att öka

- Det första halvåret 2023 ökade värdet av exporten av jordbruksvaror och livsmedel med 12,1 procent medan importen ökade med 13,4 procent, jämfört med motsvarande period 2022. Om fisk exkluderas så ökade exporten med 14,7 procent medan importen ökade med 16,0 procent.
- De nordiska grannländerna Norge, Danmark och Finland är fortsatt de viktigaste exportmarknaderna för svenska jordbruksvaror och livsmedel.
- Underskottet i handeln med jordbruksvaror och livsmedel ökade tydligt under det första halvåret 2023 jämfört med motsvarande period 2022 och uppgick till drygt 45 miljarder kronor.

Utrikeshandel med jordbruksvaror och livsmedel jämfört med total utrikeshandel

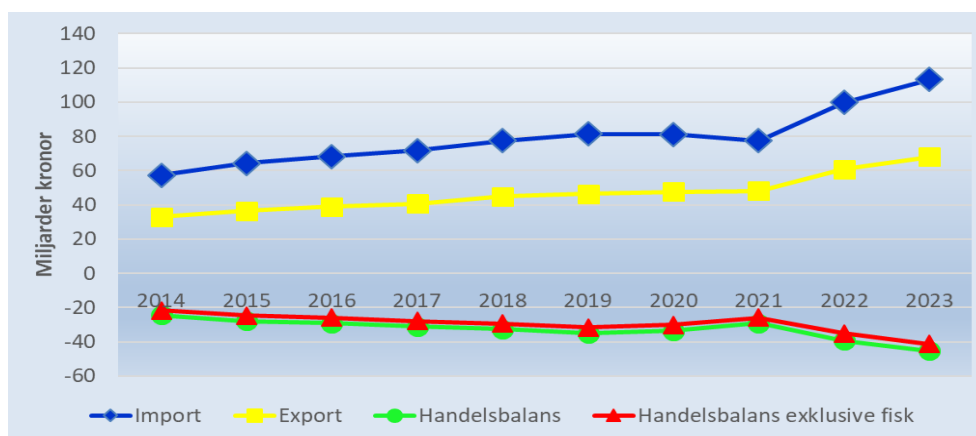
Värdet av Sveriges totala utrikeshandel ökade under det första halvåret 2023 jämfört med motsvarande period 2022. Exportvärdet ökade under perioden med drygt 7 procent medan importvärdet vittnar om en mindre ökning på närmare 5 procent.

Värdet av den svenska exporten av jordbruksvaror och livsmedel ökade med strax över 12 procent till 68 miljarder kronor under det första halvåret 2023, jämfört med motsvarande period 2022. Motsvarande siffra för importen vittnar om en ökning med drygt 13 procent till drygt 113 miljarder kronor, se figur 1.

Ökningarna avseende export- och importvärdet för jordbruksvaror och livsmedel är högre än motsvarande procentuella ökningarna för Sveriges totala utrikeshandel (export +7,2 % och import +4,7 %).

Handelsbalans

Sveriges underskott i handeln med jordbruksvaror och livsmedel ökade tydligt under det första halvåret 2023 jämfört med det första halvåret 2022 och uppgick till drygt 45 miljarder kronor. Underskottet ökade dock ännu tydligare under det första halvåret 2022 jämfört med motsvarande period 2021. Vidare minskade underskottet under det första halvåret 2021 jämfört med det första halvåret 2020 vilket även var fallet för det första halvåret 2020 jämfört med det första halvåret 2019. Innan dess minskade underskottet senast 2010. Om fisk exkluderas uppgick handelsunderskottet det första halvåret 2023 till strax över 41 miljarder kronor, se figur 1.

Figur 1 Handelsutveckling av jordbruksvaror och livsmedel kvartal 1–2 år 2014-2023

*Figuren baseras på bortfallsjusterade siffror.

Källa: Egen bearbetning av statistik från SCB.

Export

Det är främst värdeökningen för produktgruppen fisk (+2,2 miljarder kronor) men även spannmål, tobak och tobaksvaror, kaffe, diverse livsmedel (exempelvis såser, margarin, beredningar av spannmål och smörblandningar) samt mejeriprodukter som bidragit till att exporten ökat med drygt 7,3 miljarder kronor motsvarande strax över 12 procent, se tabell 1. En stor del av handeln med fisk är vidareexport av norsk lax. Om fisk exkluderas från jämförelsen så ökade exportvärdet med närmare 5,2 miljarder kronor eller närmare 15 procent.

Tabell 1 Sveriges export av jordbruksvaror och livsmedel kvartal 1–2 år 2023 jämfört med kvartal 1–2 år 2022, miljoner kronor

SITC	2022 kv 1–2	2023 kv 1–2	Andel 2023 kv 1–2, %	Förändring, %
00 levande djur	141	178	0	26
01 kött och köttvaror	1 539	1 847	3	20
02 mejeriprodukter och ägg	3 458	3 926	6	14
03 fisk, kräft- och blötdjur	25 735	27 912	41	8
04 spannmål och spannmålsvaror	4 947	6 061	9	23
05 frukt och grönsaker	2 119	2 411	4	14
06 socker, sockervaror och honung	1 140	1 340	2	18
07 kaffe, te, kakao, kryddor	3 525	4 162	6	18
08 djurfoder	1 703	2 006	3	18
09 diverse livsmedel	7 448	7 966	12	7
11 drycker	4 507	4 714	7	5
12 tobak och tobaksvaror	2 225	3 130	5	41
22 oljeväxtfrön och oljehaltiga nötter	64	83	0	30
4 oljor och fetter	2 151	2 295	3	7
SUMMA	60 701	68 032	100	12,1

*Tabellen baseras på bortfallsjusterade siffror.

** På grund av avrundningsregler kan produktgruppernas procentuella andelar variera något jämfört med totalen.

Källa: Egen bearbetning av statistik från SCB.

Import

På importsidan kan betydande värdeökningar noteras för produktgrupperna frukt och grönsaker, fisk, kött, diverse livsmedel, spannmål, mejeriprodukter, drycker och socker vilket bidragit till att importen ökat med närmare 13,4 miljarder kronor motsvarande drygt 13 procent, se tabell 2. Endast produktgruppen levande djur minskade i värde. Om fisk exkluderas från jämförelsen så ökade importvärdet med 11,2 miljarder kronor eller 16 procent.

Tabell 2 Sveriges import av jordbruksvaror och livsmedel kvartal 1–2 år 2023 jämfört med kvartal 1–2 år 2022, miljoner kronor

SITC	2022 kv 1–2	2023 kv 1–2	Andel 2023 kv 1–2, %	Förändring, %
00 levande djur	202	117	0	-42
01 kött och köttvaror	8 118	9 642	9	19
02 mejeriprodukter och ägg	6 664	7 998	7	20
03 fisk, kräft- och blötdjur	29 863	32 026	28	7
04 spannmål och spannmålsvaror	5 671	7 042	6	24
05 frukt och grönsaker	14 514	16 794	15	16
06 socker, sockervaror och honung	2 078	2 996	3	44
07 kaffe, te, kakao, kryddor	7 002	7 487	7	7
08 djurfoder	3 156	3 542	3	12
09 diverse livsmedel	5 991	7 422	7	24
11 drycker	8 165	9 151	8	12
12 tobak och tobaksvaror	1 164	1 207	1	4
22 oljeväxtfrön och oljehaltiga nötter	1 045	1 079	1	3
4 oljor och fetter	6 290	6 788	6	8
SUMMA	99 925	113 291	100	13,4

*Tabellen baseras på bortfallsjusterade siffror.

** På grund av avrundningsregler kan produktgruppernas procentuella andelar variera något jämfört med totalen.

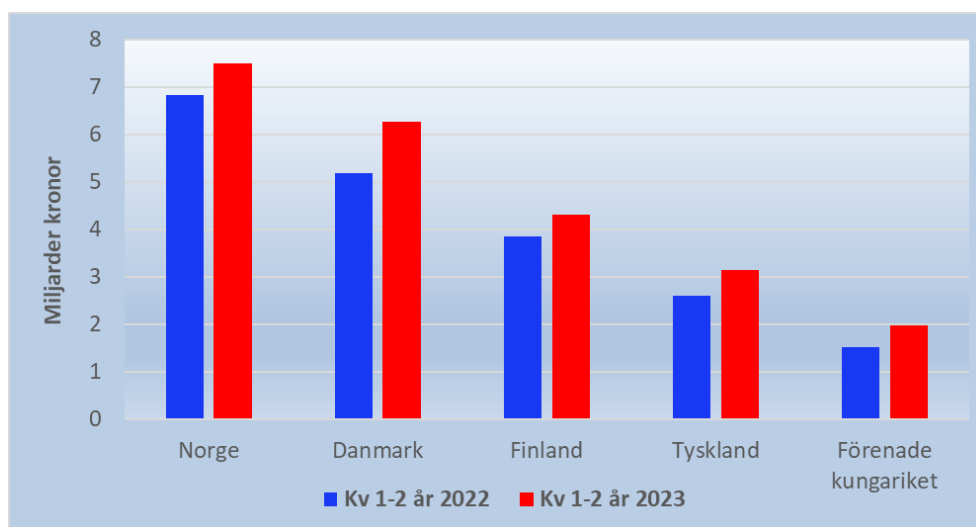
Källa: Egen bearbetning av statistik från SCB.

För att få en mer rättvisande bild av vilka länder som är viktiga för den svenska handeln med jordbruksvaror och livsmedel så exkluderar vi produktgruppen fisk i följande resonemang. Anledningen är att den handeln till stor del kan härledas till vidareexport av norsk lax.

Landspecifik export

De viktigaste marknaderna för den svenska exporten av jordbruksvaror och livsmedel under det första halvåret 2023, uttryckt i värde, är Norge, Danmark, Finland, Tyskland och Förenade kungariket, se figur 2. Exporten till det största mottagarlandet Norge har jämfört med det första halvåret 2022 ökat med närmare 10 procent och uppgår till 7,5 miljarder kronor. De produktgrupper där exporten till Norge ökat mest är diverse livsmedel, djurfoder, spannmål och socker. Produktgruppen mejeriprodukter har minskat tydligast i värde, -46 miljarder kronor. Värdet av exporten till Danmark ökade med strax under 21 % och uppgår till närmare 6,3 miljarder kronor. De största ökningarna till Danmark kan noteras för produktgrupperna diverse livsmedel, socker, spannmål, kaffe och kött.

Exporten till Finland ökade med 12 procent och uppgår till 4,3 miljarder kronor. För Finlands del kan de största ökningarna noteras för produktgrupperna mejeriprodukter, kaffe, diverse livsmedel samt frukt och grönsaker. Avslutningsvis har värdet av exporten till Tyskland ökat med drygt 21 procent medan exporten till Förenade kungariket ökat med i det närmaste 30 procent. För Tysklands del kan ökningen till största del förklaras av att produktgrupperna spannmål, kaffe, tobak och tobaksvaror, drycker, diverse livsmedel och djurfoder ökat med närmare 530 miljoner kronor. För Förenade kungarikets del kan ökningen främst härledas till att exporten inom produktgrupperna spannmål, tobak och tobaksvaror, drycker samt kaffe ökat med drygt 435 miljoner kronor.

Figur 2 De fem största marknaderna för svensk export av jordbruksvaror och livsmedel kvartal 1–2 år 2023 jämfört med kvartal 1–2 år 2022, miljarder kronor

*Figuren baseras på ej bortfallsjusterade siffror.

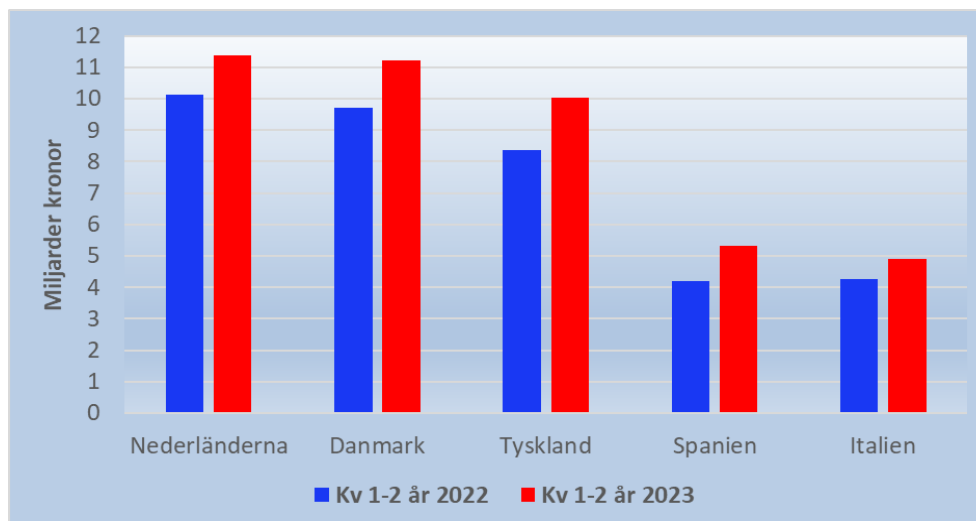
Källa: Egen bearbetning av statistik från SCB.

Landspecifik import

De viktigaste avsändarländerna för den svenska importen av jordbruksvaror och livsmedel under det första halvåret 2023, uttryckt i värde, är Nederländerna, Danmark, Tyskland, Spanien och Italien, se figur 3. Importen från det största avsändarlandet Nederländerna har jämfört med motsvarande period år 2022 ökat med drygt 12 procent och uppgår till närmare 11,4 miljarder kronor. Importen från Nederländerna har främst ökat för produktgrupperna frukt och grönsaker, diverse livsmedel, oljor och fetter, kött, mejeriprodukter, spannmål och socker. Värdet av importen från Danmark har ökat med närmare 16 procent till drygt 11,2 miljarder kronor. Ökningar kan främst noteras för produktgrupperna kött, mejeriprodukter, socker, spannmål, frukt och grönsaker, drycker, diverse livsmedel samt tobak och tobaksvaror. Produktgruppen oljor och fetter minskade dock med drygt 235 miljoner kronor.

Importen från Tyskland ökade med 20 procent och uppgår till 10,0 miljarder kronor. Importvärdet har ökat mest för produktgrupperna kött, frukt och grönsaker, spannmål, diverse livsmedel, mejeriprodukter, socker och drycker. Avslutningsvis

har värdet av importen från Spanien och Italien ökat med strax under 27 respektive drygt 15 procent. För Spaniens del kan tydliga ökningar noteras för produktgrupperna frukt och grönsaker, oljor och fetter, kött, drycker och diverse livsmedel som tillsammans ökat med närmare 1,1 miljarder kronor. För Italiens del kan ökningen främst härledas till att frukt och grönsaker, drycker, spannmål och mejeriprodukter tillsammans ökat med drygt 500 miljoner kronor.

Figur 3 De fem främsta avsändarländerna för svensk import av jordbruksvaror och livsmedel kvartal 1–2 år 2023 jämfört med kvartal 1–2 år 2022, miljarder kronor

*Figuren baseras på ej bortfallsjusterade siffror.

Källa: Egen bearbetning av statistik från SCB.

Handeln med Ryssland har i det närmaste helt fallit bort beroende på landets invasion av Ukraina. Det bör i sammanhanget poängteras att handeln med Ryssland redan innan invasionen inte var speciellt stor, närmare 0,5 miljarder kronor för importen och närmare 1,2 miljarder kronor för exporten under helåret 2021. Handeln med Ukraina som är mycket liten, är nu större än handeln med Ryssland. I bilaga 1 hittar ni mer detaljerade uppgifter om den värdemässiga handeln med dessa två länder, exklusive fisk, nedbrutet på 2-ställig SITC-nivå.

Uppgifternas precision

Uppgifter om utrikeshandel samlas in av SCB genom en enkätundersökning och tulldokument. Uppgifterna revideras efterhand som fler uppgifter blir tillgängliga. Precisionen är givetvis lägst i uppgifterna för 2023. En analys av de revideringar som gjorts för tidigare år visar att förändringarna blivit små. Därutöver tillkommer vissa andra aspekter som är viktiga att ha i åtanke, till exempel att handeln inom de globala produktionskedjorna ökar och gör handelsstatistiken mer svårtolkad samt att en del handel är vidareexport. Det finns dock goda förutsättningar för att dra övergripande slutsatser när siffrorna jämförs med tidigare års siffror.

Bilaga 1.a Sveriges handel med jordbruksvaror och livsmedel med Ryssland, miljoner kronor

SITC	Import kv 1-2 2022 Mkr	Import kv 1-2 2023 Mkr	Export kv 1-2 2022 Mkr	Export kv 1-2 2023 Mkr
00 levande djur	0	0	0	0
01 kött och köttvaror	0	0	0	0
02 mejeriprodukter och ägg	0	0	23	14
04 spannmål och spannmålsvaror	0	0	12	10
05 frukt och grönsaker	0	0	3	0
06 socker, sockervaror och honung	0	0	1	0
07 kaffe, te, kakao, kryddor	0	0	5	1
08 djurfoder	127	0	2	0
09 diverse livsmedel	3	1	157	2
11 drycker	1	0	1	0
12 tobak och tobaksvaror	0	0	0	0
22 oljeväxtfrön och oljehaltiga nötter	0	0	0	0
4 oljor och fetter	8	0	97	0
SUMMA	140	1	300	27

*Tabellen baseras på ej bortfallsjusterade siffror.

** På grund av avrundningsregler kan produktgruppernas summor variera något jämfört med totalen.

Källa: Egen bearbetning av statistik från SCB.

Bilaga 1.b Sveriges handel med jordbruksvaror och livsmedel med Ukraina, miljoner kronor

SITC	Import kv 1-2 2022 Mkr	Import kv 1-2 2023 Mkr	Export kv 1-2 2022 Mkr	Export kv 1-2 2023 Mkr
00 levande djur	0	0	0	0
01 kött och köttvaror	0	0	2	4
02 mejeriprodukter och ägg	0	0	6	15
04 spannmål och spannmålsvaror	6	8	0	0
05 frukt och grönsaker	13	12	0	0
06 socker, sockervaror och honung	1	1	0	0
07 kaffe, te, kakao, kryddor	1	0	3	0
08 djurfoder	7	15	0	0
09 diverse livsmedel	2	6	50	71
11 drycker	0	2	1	1
12 tobak och tobaksvaror	0	0	1	2
22 oljeväxtfrön och oljehaltiga nötter	4	1	0	0
4 oljor och fetter	29	61	61	83
SUMMA	63	105	123	177

*Tabellen baseras på ej bortfallsjusterade siffror.

** På grund av avrundningsregler kan produktgruppernas summor variera något jämfört med totalen.

Källa: Egen bearbetning av statistik från SCB.

Kontaktpersoner

Lars-Anders Strandberg 036-15 50 97

Patrik Eklöf 036-15 51 50